

Χρονογραμμή

- 1832: Η γραμμή Αμβρακικού - Παγασητικού ήταν τα σύνορα του Νέου Ελληνικού Κράτους. Νέο κράτος: Πελοπόννησος, Στερεά, Εύβοια, Βόρειες Σποράδες και οι Κυκλάδες.
- 1854 : ναυτικός αποκλεισμός από τους Αγγλογάλλους,στη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου
- 1864 : πρόσθεση Ιονίων νησιών στη Ελλάδα
- 1881 : πρόσθεση Θεσσαλίας στην Ελλάδα
- Τέλος 19^{ου} αιώνα-αρχές 20^{ου} αιώνα: Ανοίγουν οι δρόμοι για μετανάστευση των Ελλήνων αγροτών στην Αμερική

Ιστορικοί όροι – Λεξιλόγιο

- **Αγροτική οικονομία** (σ. 10): Οικονομία η οποία βασίζεται στην αγροτική παραγωγή.
- **Αστικοποίηση** (σ. 10): Μετάβαση από μια μορφή οικονομίας που βασίζεται στην αγροτική παραγωγή σε μια μορφή οικονομίας που βασίζεται στη βιομηχανική παραγωγή. Αυτή η αλλαγή συνοδεύεται από μετακίνηση δραστηριοτήτων και ανθρώπων από την ύπαιθρο στις πόλεις (αστικά κέντρα).
- **Παγίωση της τάξης** (σ. 10): Κατοχύρωση της κοινωνικής γαλήνης και της νομιμότητας.
- **Οικονομική ανάπτυξη** (σ. 10): Ποσοτική και ποιοτική αλλαγή της οικονομίας. Πρόκειται για μετάβαση μιας χώρας από μια καθυστερημένη μορφή οικονομίας που βασίζεται στην αγροτική οικονομία σε μια μορφή οικονομίας που κυριαρχεί η βιομηχανική παραγωγή. Αυτή η μετάβαση συνοδεύεται από την αύξηση του παραγόμενου πλούτου. Δομές και λειτουργίες της κοινωνίας (σ. 10): Ο τρόπος οργάνωσης και οι δραστηριότητες της κοινωνίας ως οργανωμένου συνόλου.
- **Βιομηχανική επανάσταση** (σ. 10): Βιομηχανική επανάσταση ονομάζεται η μετάβαση από την αγροτική-χειροτεχνική οικονομία στη μαζική παραγωγή αγαθών με μηχανές. Άρχισε στα τέλη του 18ου αιώνα. Ονομάστηκε επανάσταση, διότι έφερε επαναστατικές αλλαγές στην οικονομική ζωή και στις κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις.
- **Παραγωγικές και οικονομικές δυνάμεις** (σ. 10): Οι παραγωγικές δυνάμεις αποτελούνται από τα μέσα παραγωγής (μηχανήματα, πρώτες ύλες, ενέργεια) και την εργατική δύναμη που χρειάζεται για τον χειρισμό των μέσων παραγωγής, ώστε να παράγονται προϊόντα.

Αρνός, Έξυπνα και Εύκολα!

- **Παραγωγικές δομές** (σ. 11): Ο τρόπος οργάνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων της χώρας.
- **Πυκνότητα του πληθυσμού** (σ. 11): Πρόκειται για τη σχέση του πληθυσμού μιας χώρας προς την έκτασή της. Είναι ένας αριθμός που απεικονίζει πόσοι κάτοικοι αναλογούν σε ένα τετραγωνικό χιλιόμετρο γης. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των κατοίκων, τόσο μεγαλύτερη είναι και η πυκνότητα του πληθυσμού.
- **Υλοτομία** (σ. 11): Η κοπή δέντρων για εκμετάλλευση του ξύλου τους.
- **Χέρσα χωράφια** (σ. 11): Άγονα χωράφια.
- **Αγρανάπαυση** (σ. 11): Σε παλιότερες εποχές, που δεν ήταν ανεπτυγμένη η παραγωγή λιπασμάτων, τα χωράφια έπειτα από ένα διάστημα καλλιέργειας μείωναν την απόδοσή τους. Για να αποκατασταθεί η αποδοτικότητα των χωραφιών, οι αγρότες εφάρμοζαν την αγρανάπαυση, άφηναν δηλαδή τα χωράφια να «ξεκουραστούν» για ένα χρονικό διάστημα, με το να μην τα καλλιεργούν.
- **Δημογραφική εξέλιξη** (σ. 13): Εδώ έχει τη σημασία της πορείας αύξησης του πληθυσμού της χώρας. **Παραγωγικά πλεονάσματα** (σ. 13): Η έκπτωση που μπορεί να κάνει ένας παραγωγός στην τιμή του προϊόντος του, η οποία όμως του εξασφαλίζει το κέρδος που απαιτείται για να μπορέσει να συνεχίσει την παραγωγή του προϊόντος. Κάθε προϊόν έχει ένα κόστος παραγωγής. Η τιμή στην οποία ένας παραγωγός πουλάει το προϊόν του περιλαμβάνει το κόστος παραγωγής και κάποιο κέρδος, το οποίο αποκομίζει ο ίδιος ως αμοιβή για την εργασία του. Το μέγεθος του κέρδους εξαρτάται από την προσφορά και τη ζήτηση του συγκεκριμένου προϊόντος στην αγορά. Αν οι συνθήκες της αγοράς το απαιτήσουν, ο παραγωγός μπορεί να μειώσει την τιμή του προϊόντος, μειώνοντας το κέρδος του. Η έκπτωση που μπορεί να κάνει ένας παραγωγός στην τιμή του προϊόντος του, η οποία όμως του εξασφαλίζει το κέρδος που απαιτείται για να μπορέσει να συνεχίσει την παραγωγή του προϊόντος, ονομάζεται παραγωγικό πλεόνασμα.
- **Ναυτικός αποκλεισμός** (σ. 13): Το 1854, κατά τη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου, η Ελλάδα επιχείρησε την απελευθέρωση αλύτρωτων περιοχών. Ο οθωμανικός στρατός κατέστειλε την προσπάθεια, ενώ μοίρα του γαλλικού στόλου κατέλαβε τον Πειραιά για να αποτρέψει την Ελλάδα από επανάληψη των απελευθερωτικών κινήσεων. Η κατοχή του Πειραιά διατηρήθηκε έως το 1857.

- **Χρηματιστικά κέντρα** (σ. 14): Πόλεις στις οποίες λειτουργούσε οργανωμένη χρηματαγορά, δηλαδή τράπεζες ή και χρηματιστήρια αξιών, από όπου οι επιχειρήσεις αντλούσαν τα κεφάλαια που χρειαζόνταν για να υποστηρίξουν ή να διευρύνουν τις δραστηριότητές τους.
- **Σταφιδική κρίση** (σ. 15): Με τον όρο αυτό αναφερόμαστε στην αδυναμία διάθεσης της σταφίδας στις διεθνείς αγορές στα τέλη του 19ου αιώνα. Αποτέλεσμα ήταν η οικονομική καταστροφή μεγάλου αριθμού αγροτών. Πολλοί από αυτούς μετανάστευσαν στις ΗΠΑ.